

مقایسه تاثیر طرح تحول سلامت بر خدمات سرپای کلینیکی و پاراکلینیکی سازمان بیمه سلامت ایران در شهر تهران

چکیده

زمینه و هدف: بسته «ارتقاء کیفیت خدمات ویزیت» مربوط به طرح تحول سلامت، با اثرگذاری بر انگیزه پزشکان به دنبال تغییر رفتار آنها و کاهش استفاده غیرضروری از خدمات پاراکلینیکی و کلینیکی است. به دلیل اهمیت توجه به حسن اجرای طرح تحول سلامت و لزوم دقت در هزینه کرد منابع در زمینه های از پیش تعیین شده در ارائه خدمات، مطالعه حاضر به منظور مقایسه تاثیر طرح تحول سلامت بر خدمات سرپای کلینیکی و پاراکلینیکی سازمان بیمه سلامت ایران در شهر تهران انجام شده است.

روش تحقیق: این پژوهش توصیفی-تحلیلی است. جمع آوری داده ها با استفاده از فرم های گردآوری داده صورت گرفته است. برای جمع آوری داده ها به بخش اسناد سرپای سازمان بیمه سلامت ایران مراجعه شده و با بررسی نرم افزار جامع این سازمان و نیز مستندات موجود، داده های لازم استخراج شدند. جامعه آماری، کلیه ی بیمه شدگان تحت پوشش بیمه سلامت ایران در شهر تهران بودند. نمونه مورد نظر دربرگیرنده افرادی تحت پوشش بیمه مذکور است که از مهر ۹۱ تا فروردین ۹۳ (دوره قبل از طرح) و از خرداد ۹۳ تا آذر ۹۴ (دوره بعد از طرح) برای دریافت خدمات ام آر آی، سی تی اسکن، رادیولوژی، آزمایش و دارو به مراکز غیر بیمارستانی طرف قرارداد سازمان بیمه سلامت ایران مراجعه نموده اند. برای ارزشیابی معناداری روند تغییرات متغیرها و مقایسه مقادیر کمی دوره قبل و بعد از اجرای طرح تحول آزمون پارامتریک t زوجی و در موارد غیر نرمال بودن داده ها آزمون ناپارامتریک ویلکاکسون بکار گرفته شد. برای ارزیابی و تحلیل داده ها از نرم افزار Spss نسخه ۱۶ استفاده شد. سطح معناداری تمام آزمون ها برابر با ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته ها: پس از اجرای طرح تحول در مقایسه با دوره قبل از طرح، میانگین تجویز خدمات ام آر آی، سی تی اسکن، رادیولوژی، آزمایش و دارو در مجموع افزایش یافته اند. این افزایش از نظر آماری در مراکز خصوصی-خیریه و در مراکز دولتی غیر دانشگاهی در ارتباط با ام آر آی، آزمایش و دارو و در مراکز دولتی دانشگاهی در ارتباط با آزمایش و دارو معنی دار بودند ($p < 0/05$). ولی در ارتباط با سی تی اسکن و رادیولوژی رابطه معناداری را نشان نداد ($p > 0/05$). سرانه بار مراجعه در مجموع افزایش داشته ولی این تغییر از نظر آماری معنادار نبوده است. سرانه بار مراجعه در مراکز خصوصی-خیریه برای آزمایش، در مراکز دولتی دانشگاهی برای دارو و در مراکز دولتی غیر دانشگاهی برای ام آر آی افزایش معناداری را نشان داد ($p < 0/05$). سرانه هزینه به طور کلی برای همه خدمات افزایش معناداری را نشان داد اما در مراکز خصوصی-خیریه سرانه هزینه مربوط به ام آر آی و در مراکز دولتی دانشگاهی در ارتباط با رادیولوژی تغییر معناداری مشاهده نشد ($p > 0/05$).

نتیجه گیری: بعد از اجرای طرح تحول در مقایسه با قبل از آن در مراکز غیر بیمارستانی طرف قرارداد سازمان بیمه سلامت ایران میزان تجویز خدمات ام آر آی، آزمایش و دارو به ویژه در مراکز خصوصی افزایش یافته است ولی سرانه بار مراجعه خدمات در مجموع تغییر چندانی نداشته است. سرانه هزینه همه خدمات نیز روند افزایشی داشته است. این افزایش میزان تجویز و میانگین

هزینه ها در ابتدای اجرایی شدن طرح تحول سلامت شدت داشته اما بعد از گذشت چند ماه مجددا کاهش یافته و روند متعادلی را در پیش گرفته است.

واژه های کلیدی: سازمان بیمه سلامت ایران، طرح تحول سلامت، خدمات سرپایی، تقاضای القایی